Dnr 2020-22 LI

Projekt livsmedel 2019, kontroll av vattenverksamheter

Görvälnverket:
Under året genomfördes 2 planerade dricksvattenkontroller på Görvälns vattenverk. Kontrollerna genomfördes på plats på vattenverket och vi gick igenom verkets egenkontroll (faroanalys och kritiska styrpunkter), råvatten-kriterier, säkerhetsbarriärer, larmsystem och åtgärder vid sabotage samt information till konsument. Vi tittade även på deras rutiner för distribution och regelbundna undersökningar av dricksvattenkvaliteten. Larm och säkerhetsrutiner har uppdaterats under året. Arbeten pågår på Görvälnverket för att utöka kapaciteten för beredskap för torra somrar. I fyra av 18 sandfilter har man bytt ut 60 % sand mot filtralight (ett lermaterial) 40% sand är kvar. I och med detta ökar kapaciteten med 20 %, vilket medför att vattenflödet kan ökas med 20 %. Gamla pumpar har fått utökad kapacitet för kemikaliedosering med silikat. För att klara den ökade kapaciteten har aluminiumrännorna som används för utfällning av slam bytts ut mot rör så att man kan trycka vatten genom rören snabbare. En nyinstallerad lutanläggning har testkörts och kommer framöver att användas för snabbare buffring av vattnet. Kalkanläggningen ska renoveras när lutanläggningen tagits i bruk.

Yttre anläggningar: Ny dagvattenlösning i Tunbergsreservoaren i Sollentuna (filter mm). Runt Oxbergsreservoaren (Vallentuna/Väsby) har man satt upp områdesskydd (ökad säkerhet mot intrång). Ett projekt är på gång med att modernisera Ulriksdals grundvattenverk. För att höja vattenproduktionen de kommande åren görs förstudier avseende tillbyggnad/ombyggnad eller nybyggnad av vattenkapacitet. Ett förslag finns även om ett samarbete med Stockholm vatten att t.ex. bygga nytt på Lovö (i form av en saminvestering med Norrvatten). År 2026 ska den ökade produktionen vara igång.

Vi diskuterade även Exergi Stockholm och deras nyplanerade sopförbränningsanläggning i Hässelby strand. Den kommer att byggas på en gammal deponi och påverkan på vatten kan komma att ske under byggnationen, t.ex. p.g.a. muddringsarbete. Vid drift kan det eventuellt komma att påverka vattenkvaliteten i Mälaren med föroreningar från fartygstrafik (utsläpp) och förorenat dagvatten. I nuläget finns beredskap med aktivt kolpulver som kan tillsättas snabbt för att motverka plötsliga föroreningar. Detta tillsätts i så fall mekaniskt till vattenbassängerna i verket (mekaniken för detta testkörs 2 gånger i månaden).

Sen 2010 har man tagit prov på PFOS. Nu tar man prov på PFAS11 på in och ut vatten. Det riktvärde som SLV har nu är att vatten inte ska ha mer än 90 ng PFAS i vattnet. Mer än 900 ng är otjänligt och ska inte drickas. Görväln PFAS11 (dvs11 ämnen PFAS) har maxvärde 21 ng (min 4 ng och median 12). Senare under året har man även testat för PFAS26 (26 olika varianter av PFAS). Värdena i Mälaren ligger långt under riktvärden. Det pågår även ett testprojekt (ozon med kolfilter för att rena vatten från kemikalier). Detta är i så fall något som kan göras innan UV-bestrålning

Bygg- och miljöförvaltningen
miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Kristina Engström, Livsmedelsinspektör
Telefon: 08-580 291 40 (direkt)
Fax: 08-580 291 93

Besöksadress: Riddarplatsen 5, 10 tr
Postadress: 177 80 JÄRFÄLLA
Telefon växel: 08-580 285 00
E-post: miljo.bygglovsnamnden@jarfalla.se Webbplats: www.jarfalla.se
Organisationsnummer: 212000-0043 Postgiro: 30918-7 Bankgiro: 239-2082

och syftet är ozon/kolfiltret ersätter utfällning. Det återstår att se hur bra detta testprojekt utfaller.

Sammanfattningsvis såg allt bra ut, inga avvikelser.

Järfälla kommuns distributionsnät av dricksvatten (VA-enheten):
Under året gick vi igenom VA-enhetens årsrapport (avseende år 2018). Det som framkom var att det finns förnyelseplaner för uppgraderingar av ledningsnätet, som att byta gjutjärnsledningar. Planen för spill och dagvatten förnyas områdesvis. Information om ledningar, läckor med mera uppdateras kontinuerligt i ett program kallat VA-banken. Vi diskuterade även aktuella operativa mål (enligt Livsmedelsverket) och mer specifikt ”läcklagning” och rutiner runt detta. Det finns rutiner avseende arbete med ledningsnät i en arbetsmiljöplan. VA-enheten besiktigar hygien 2 gånger per år hos Veolia. Det vore även önskvärt att representanter från Miljö- och hälsoskyddsavdelningen följer med vid något tillfälle vid en läcklagning ute i fält.

Vad gäller VA-enhetens egenkontrollprogram så har detta uppdateras under år 2019. Vi gick tillsammans igenom faroanalysen, egenkontrollprogrammet och VA-planen där det beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas vid olika händelser, inklusive de punkter som bedömts som kontrollpunkter. I dessa dokument beskrivs åtgärder som är förebyggande samt åtgärder som vidtas vid behov (läcklagningar, tryckstegringsstationer, inkommande klagomål, sabotage med mera). I VA-planen beskrivs till exempel miljö- och uppströmsarbete, ledningsförnyelse och krishantering. Vad gäller undersökningsprogram och dess parametrar samt frekvensen av normal respektive utvidgad undersökning för Järfälla distributionsnät dricksvatten görs all provtagning och planering i samarbete med Norrvatten i enlighet med SPAT-överenskommelsen 2018 (SPAT är förkortning av ”samordnad provtagning av tappvatten”). I SPAT-dokumentet finns beskrivet var provtagningsställen finns belägna samt provtagningsfrekvens samt frekvens för normal respektive utvidgad undersökning.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har bedömt att faroanalysen inklusive undersökningsprogrammet för Järfälla distributionsnät dricksvatten kan fastställas.

Peter Svoboda
Livsmedelsinspektör

Kopia till: Akt